

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Bódna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Volikem demokratom.

Neomajno zvestobo do naše stranke ste pokazali preteklo nedeljo na volišču. Naravno je, da politično razpoloženje med volilci vsled neizogibnega pritiska neurejenih razmer stalno koleba in da se bo še nekaj let nepreračunljivo menjavalo. Eno pa je gotovo, da se je ogromna množina volilcev izrekla za državo, ki naj bo edinstvena, demokratično vladana, po demokratičnih načelih upravljana in ki naj jo vodijo v nadaljnjem razvoju socialna gospodarska in napredna kulturna načela. Demokratska stranka je izšla iz volilnega boja kot najmočnejša stranka v državi. Malo 100 mandatov, ki jih je dobila JDS., porazloženih je tako, da ni niti ene pokrajine širom naše obsežne Jugoslavije, v kateri bi demokratje ne imeli svojih izvoljenih zastopnikov naroda. Kot bistven del velike demokratske stranke, nudi slovenski del JDS. — četudi sedaj sam še ni dosegel večjega števila mandatov — vso moč, vso zaslobo najjačje stranke v državi.

Demokratska stranka je šla v volilni boj brez demagoških gesel in brez laži. Kot državna stranka smo tudi v najhujšem volilnem boju in brez bojazni zagovarjali manj popularne zahteve s stališča širokih pogledov na državo, na vse stano ve in na našo bodočnost — v globokem prepričanju, da politične resnice ni iskati tam, kjer prevladuje strast, laž, obrekovanje in trenutno vabljava gesla, temveč tam, kjer je doma treznost in razum, ljubezen in pripravljenost za žrtve. Naše mnenje je bilo Vaše mnenje. Hvala vam za zvestobo in izkazano neomajno moč značajev in prepričanja.

Naši idejni predniki v Sloveniji so se borili za našo duševno osvoboditev od klerikalizma. Borba je šla vspešno za ustvaritev nacionalne državne samostojnosti. Njih naslednikom, ki smo organizirani v Jugoslovanski demokratski stranki, se je posrečilo, da je bil dan 28. novem-

bra dan krutega poraza, ki ga je doživel klerikalizem v Sloveniji. Ta sovražnik državne misli in kulturnega napredka, ki gloda kot črv stalno na narodnem telesu, je padei od zadnjih volitev od 60% na 36% oddanih glasov. S tem je klerikalna stranka izgubila politično zelo važno pravico, da se na znotraj in na zunaj predstavlja kot zastopnica slovenskega naroda. Nič več ne sme govoriti v imenu slovenskega ljudstva. Dobro pa se zavedamo, da je klerikalizem stalno in tajno slabo nagnenje, ki je po porazu vsak trenotek pripravljeno, da oživi in da znova raste. K tlom ga mora tiščati le vstrajno in smoteno delo od naše strani in svobodna prosvetljenost ljudstva. Izid volitev je tak, da je od 419 poslancev bilo izvoljeno v celi državi samo 23 klerikalnih (od teh 14 v Sloveniji). S tem so dani za enkrat vsi predpogoji, da se bo zlasti naš del naroda lahko razvijal v prosvetnem pogledu na temelju duševne svobode in v gmotnem oziru na osnovi demokratične in socialno pravične zakonodaje in uprave.

Vsem našim političnim organizacijam in pol. društvom pa kličemo: *Moč ideje demokratske stranke v državi je odvisna od živahnosti skupnega dela nas vseh. Vstrajajte v zvestobi in v delu. Naša skupna skrb bodi, da poučujemo z širjenjem našega časopisja in pa z živo besedo politično manj izobražene ljudi. Kadar bo naše ljudstvo sposobno, da zrelo in trezno presoja naše javno življenje, bodo nemogoča prazna in lažnjiva volilna gesla in obrekovanja, pa naj prihajajo iz cerkve ali od drugod proti naši stranki. Z delom in žrtvami, ki jih pristo voljno doprinašate za to, da pomagata k zmagi ideji in programu JDS jačite in množite naše politične vrste!*

V Ljubljani, dne 2. dec. 1920.

Načelnstvo

Jugoslovanske demokratske stranke

Dr. Korošec je žrtvoval klerikalno avtonomijo.

BEOGRAD, 2. decembra. (Izv.). Ministrski svet je danes nadaljeval razpravo o vprašanju pokrajin. Sprejeto je bilo, da se sme država razdeliti na največ 35 pokrajin. Glede kompetence pokrajinskih skupščin in pokrajinskih oblasti je bilo sprejeto načelo Markovičevega načrta. Takoj po seji ministrskega sveta se je raznesla vest, da je dr. Korošec opustil svoje dozdevno intransigentno stališče in odstopil od svojega klerikalnega avtonomističnega predloga. Udeležil se je stvarne debate in vladni krogi imajo vtis, da se je

podvrgel sklepom ministrskega sveta. Večerna „Tribuna“ ki ima intimne zveze z ministrskim predsednikom Vesničem javlja, da je dr. Korošec odstopil od svojega načrta „z ozirom na koristi domovine“... „Tribuna“ pristavlja, da je na ta način omogočena nadaljnja zveza med radikalci in klerikalci, h kateri upajo sedaj, ko je odpadla „Hrvatska Zajednica“ pritegniti muslimane.

Oba zajedničarska ministra Kovačević in Drinković se tudi današnje seje nista udeležila. Ostavke pa nista podala. Demisija celokupnega

kabineta se bo izvršila šele, čim bodo volilni rezultati uradno razglašeni.

Razprava o ustavnem načrtu v ministrskem svetu se jutri nadaljuje ter bo po izjavah članov kabineta v 2 do 3 dneh končana.

Danes popoldne je zboroval ministrski odsek, ki pripravlja oslovnik za konstituantno. Delo je v glavnem že končano.

D'Annunzio napovedal Italiji vojno.

Trst, 2. decembra. (Izv.) Na poziv komandanta Julijske Benečije, generala Caviglia, da se mora vsa reška posadka brezpogojno, a v jamstvu amnestije vrniti na svojo redno dolžnost, je odgovoril d'Annunzio negativno. Obenem je naročil svojemu predstavniku v Rimu, da naj vpraša rimsko vlado, ako je poziv generala Caviglie uradni poziv italijanske vlade. Ker je to italijanska vlada potrdila, je d'Annunzio izjavil, da smatra ta poziv kot ultimatum, ki ga odbija in je naročil svojemu rimskemu predstavniku, da zahteva svoje potne liste in izjavi rimski vladi, da se nahaja italijanska regenca Kvarnera od 3. decembra dalje v vojnem stanju s kraljevino Italijo.

Trst, 2. decembra. (Izv.) Včeraj zvečer je priplula v reški zaliv italijanska eskadra iz Pulja, ki obstoji iz desetih ladij, da izvrši pred Reko demonstracijo in objavi začetek blokade. D'Annunzijeve legijonarji so sprejeli bojne ladje z ognjem iz pušk. Komandant italijanske eskadre je pozval bojne ladje, ki se nahajajo v reškem pristanišču, da naj isto zapuste in se pridružijo kraljevski eskadri.

Končni volilni rezultat v Mariboru.

KLERIKALCI SAMO SEDEM MANDATOV.

MARIBOR, 2. decembra. (Izvir.). Glavni volilni odbor je danes ob 5. in tričetrt popoldne končal svoje delo za mariborsko-celjsko-prekmursko volilno okrožje in ugotovil, da je od 118.764 vpisanih volilcev oddalo veljavne glasove 82.106 volilcev. Količnik za splošno listo znaša 5131 za kvalificirano listo pa 16.420. Dobili so glasov SLS 27.144, JSDS 22.383, SKS 17.936, komunisti 5735, JDS 4652, NSS 2365, in Prekmurci 1908.

Dobili so torej mandatov: SLS 7, (torej enega manj kakor prvotno poročano), socialni demokrati 6 (torej 1 več), Samostojna kmetijska stranka 5 mandatov, torej 1 več, JDS, NSS in komunisti pa po 1 mandat, komunisti torej 1 manj kakor prvotno poročano. Odpadla sta torej klerikalec Jožef Skoberne, komunist dr. Lemež, odnosno njegov namestnik Vesel, prirastla pa sta samostojni kmet Ivan Kirbiš in socialni demokrat Zvonimir Bernot kot kvalificirani kandidati. Volilni odbor je izvoljenim poslancem takoj podpisal poverilnice.

D'Annunzio je imel dolgo konferenco s poveljnikom oklopnice „Dante Alighieri“ kapetanom Foschini in ga rotill, da naj ostane na Reki. Foschini je pristal na to in sporočil italijanski eskadri, da ostane na Reki, dokler iste ne vzame Italija s kopnega. Italijanske bojne ladje so se na to oddaljile in križarijo na morju, kjer čakajo nadaljnjih navodil. D'Annunzio je dal z bojno ladjo Cortellazzo zapreti vhod v reško pristanišče. D'Annunzijeve pristaši prirejajo manifestacije po reških ulicah za D'Annunzia, ki je imel hujskajoče govore na meščane in vojake, ter jih pozival, da naj vztrajajo do skrajnosti do končne zmage. D'Annunzio je izjavil časnikarjem, da je poskusil vse, da reši čast Italije, ki je onečaščena z rapalsko pogodbo, ali da ga je uradna Italija izdala, zato pada odgovornost za bratomorno vojno, ki preti med Rimom in Reko, na nespodobne rimske diplomate. Reke ne zapusti živ nikdar, a njegovo truplo in trupla njegovih arditov bodo v večno trajajočem mavzoleju, zgrajenem iz razvalin Reke spomin izdajstva izdajalcev italijanstva.

Končni izid volitev v Sloveniji je torej: 14 klerikalcev, 9 samostojnih kmetov, 7 socialnih demokratov, 5 komunistov, 3 demokrati in 2 narodna socialisti.

Reška komedija.

Med reškim pustolovcem d'Annunzijem in kraljevino Italijo je nastopilo vojno stanje. Tako je razglasil včeraj reški „regent“ d'Annunzio in s tem je stopilo reško vprašanje v novo fazo svojega razvoja.

Kakor je znano, je d'Annunzio svoječasno zasedel Reko z italijanskimi arditii, dozdevno na svojo pest in proti volji italijanske vlade. V resnici nihče ni dvomil o tem, da je bil d'Annunzio samo sredstvo v rokah italijanske vlade, da je delal vse v sporazumu z njo, ker italijanska vlada nam je pač že od začetka hotela iztrgati iz rok Reko in je v to svrhu uprizorila d'Annunzijevo upor, ki pa v resnici noben upor ni bil, temveč od vlade naročena komedija.

Po sporazumu, sklenjenem med našo državo in Italijo, je mesto Reka svobodna država, Sušak z luko Baroš, ki se drži Reke, pa naš. D'Annunzio pa s tem ni zadovoljen, on bi hotel za reško državo še oto-

ka Krk in Rab, Sušak in še nekaj hrvatskih krajev v reški okolici.

To d'Annunzijevo stališče dela sedaj italijanski vladi veliko skrbi. Podpisala je pogodbo, po kateri mora izprazniti Sušak in otoka Rab in Krk in izročiti vse to nam. d'Annunzio pa tega ne dovoli in je celo zasedel s svojimi arditimi otoka Krk in Rab, ki sta bila zasedena po italijanskih rednih četah, ki so se pridružile d'Annunziju.

Italija se nahaja v neprijetnem položaju. Pogodba, sklenjena med nami in njo, se mora izvršiti, ali pa — ni veljavna in zato so na tem, ali bo Italija ukrotila d'Annunzia ali ne, močno zainteresirani tudi Francozi in Angleži, ki so do sedaj z vsemi silami podpirali Italijo proti nam in tudi pritiskali na nas, da smo v Rapallu sprejeli italijanske pogoje. Francija in Anglija sta to storili zato, ker sta hoteli, da se jadransko vprašanje čim prej reši in sedaj, ko je po njenem posredovanju prišlo do sporazuma, prihaja iz Pariza, kakor tudi iz Londona odločna zahteva, da se določbe rapallske pogodbe tudi izvršijo in da Italija ukroti d'Annunzija.

Italijanska vlada je mislila, da bo šlo to z lepa, da se bo d'Annunzio odzval njenemu pozivu brez protesta in se uklonil. Kakor se vidi, se je italijanska vlada v tem svojem računu zmotila, d'Annunzio noče biti šahovska figura italijanske vlade, ki jo ona pomika po svoji volji, on hoče delati po svoje in je zrastle italijanski vladi — čez glavo.

Kaj sedaj? Italijanska vlada je proglasila blokado Reke in hoče na ta način prisiliti d'Annunzija na potpisanje. d'Annunzio je pa na to odredbo odgovoril s tem, da je pro-

glasil vojno stanje med njegovo reško regenco in Italijo. To vojno stanje začenja z današnjim dnevom in ima lahko resne posledice.

Ne mislimo s tem, da pride ravno do prave vojne med Italijo in Reko, oziroma njenim „regentom“ d'Annunzajem, ampak d'Annunzio ima v Italiji in sicer ravno v armadi veliko privržencev, ki bi mu slepo sledili pri njegovem odporu. Ako on ostane trmast in se ne uklone, kar je zelo verjetno, utegne to močno vplivati na notranji položaj v Italiji, ki bi se hitro razdelila v dva nasprotna tabora, od katerih bi eden bil za vlado, drugi pa za d'Annunzija. Ta razcepljenost bi se posebno čutila v armadi, ki se tudi lahko razdeli v dva tabora, kar bi imelo dalekosežnih posledic. Italija je poklicala hudiča, ta je prišel in ji sedaj pošteno nagaja, ker ima — kakor se vidi — svojo glavo in svoje načrte, ki niso v skladu z načrti onih, ki so hudiča poklicali.

Naša država je pa pri tem tudi močno prizadeta. Podpisali smo pogodbo, po kateri izročamo Italiji okoli 600.000 našega naroda in ta Italija nam sedaj ne more izročiti niti onega našega ozemlja, za katerega se je obvezala, da nam ga vrne.

To, kar se sedaj dogaja na Reki in okoli nje, je še vedno komedija, ki pa lahko zadobi prav resen obraz. Zadeva postaja vsak dan bolj pereča za italijansko vlado, še bolj pa za nas. Prihodnji dnevi prinesejo v zadevo morda več svetlobe in morda reška komedija tudi konča kot komedija, ker d'Annunzia ni vzeti resno. Lahko se pa stvari razvijajo tudi v taki smeri, da se pokaže potreba ne samo vse naše čuječnosti, temveč tudi vse — pripravljenosti!

Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

Popoln poraz klerikalcev.

Vsak napreden človek se mora veseliti volilnega rezultata v naši državi, ako pogleda na število mandatov, ki so jih v volilnem boju izvojevali klerikalci. Od 419 mandatov odpade na zastopnike rimskega klerikalizma le 24. Največji je klerikalizem v Sloveniji, dasi tudi tu ne dosega niti 40 % vseh mandatov, kajti od 40 mandatov so dobili slovenski klerikalci le 15. V Bosni in Dalmaciji je dobila klerikalna stranka po 3 mandate, kar znači, da je njen položaj med tamošnjimi katoličani še veliko neugodnejši kot v Sloveniji. Ako pa upoštevamo v teh dveh provincah tudi še druge konfesije ter število mandatov določenih za te pokrajine, se nam pokaže brezpomembnost klerikalizma v tem večji meri. V Dalmaciji imajo klerikalci od 11 mandatov le 3, v Bosni 3 mandate od 64! Priznati moramo, da je v Bosni in Hercegovini nekatoški element veliko jačji nego katoliški, dasi poslednji ni po številu katolikov mnogo slabši nego v Sloveniji. Naravnost brezpen poraz pa je doživel klerikalizem pri volitvah na Hrvaškem in v Vojvodini. Banovina je dala od 93 mandatov klerikalcem le 3 mandate. In to dežela, v kateri živi skoraj še enkrat toliko katoliškega prebivalstva kot v Sloveniji. V Vojvodini so klerikalci ostali brez mandata!

Prvi poskus slovenskih klerikalcev, osvojiti vso katoliško Jugoslavijo, se je torej popolnoma ponesrečil. Dr. Korošec, ki se je že meseca aprila na shodu zaupnikov SLS v Ljubljani hvalil, da dobi njegova stranka pri volitvah v ustavotvorno skupščino 100 mandatov, se mora zadovoljiti, da pride v zbornico komaj s četrtino števila poslancev, ki ga je prerokoval. Na Hrvaškem, kjer se je zadnji dve leti sistematično organiziralo od sela do sela, od moža do moža, od žene do žene, po preiskovanem vzorcu v Sloveniji, je narod klerikalizem kratkoročno energično odklonil. Kako velike so bile nade klerikalcev v teh pokrajinah in kako visoko so cenili svojo moč, se vidi najbolj iz dejstva, da je dr.

Korošec pri poslednji sestavi vlade zahteval za svojo stranko na Hrvaškem, v Bosni in Dalmaciji po dva poverjenstva v pokrajinskih vladah in to prosveto ter socialno skrbstvo. Država je po volilnem rezultatu dokazano, da so bile dr. Koroščeve zahteve popolnoma neupravičena smelost.

Nad vse katastrofalne je za klerikalce poraz v Sloveniji. Na eni strani se vidi, da je slovenska klerikalna stranka definitivno izgubila ravnotežje, čim ji je bil ob prevratu odmaknjen steber dunajskega dvora, avstrijske birokracije in nadmoč avstrijske kršćansko-socialne ter avstrijske klerikalne stranke. Vsa dosedanja moč slovenskih klerikalcev v Jugoslaviji je bazirala na prevari merodajnih faktorjev v državi. Ni nobena tajnost, da je dr. Korošec na beograjskem dvoru in zlasti pri Protiču neprestano operiral s smelo trditvijo, da reprezentira on slovenski narod in da stoji za SLS več kot 80 odstot. vsega slovenskega ljudstva. Še vsem je živo v spominu, da se je na podlagi takih informacij mogel vršiti obisk prestolonaslednika v Sloveniji tako kot se je. 80 odstotkov Slovencev pa so tudi imeli nevdržema pred očmi v Beogradu, ko so delili politično moč v vladi. Protič in drugi politični faktorji, danes lahko vidijo, kako napačno so bili součeni o razpoloženju naroda v Sloveniji in na Hrvaškem. Obe stranki — zajedničarji in klerikalci — brez katerih se je mislilo, da država sploh obstajati ne more, leže danes združeni na tleh. Narodni klub je znajvečjo težavo rešil 5 mandatov, klerikalci pa v vseh pokrajinah toliko, kolikor so obetali Protiču, da dobe samo v Sloveniji. S tem, da je sedaj dr. Korošcu nemožno zavzemati pozo, da govori v imenu večine slovenskega naroda, je klerikalna stranka potisnjena na tisto mesto v državni politiki, ki ji pripada kot eni najmanjših političnih skupin.

Nastop dr. Korošca zadnje dni v Beogradu potrjuje pravilnost naše trditve. Od SLS je dobil izrecen mandat,

da se brezobzirno bori za avtonomijo Slovenije. Poverilnice nima še v rokah, že pa zatajuje program svoje stranke in se vdaja političnemu oportunistu, da reši za svojo potapljačo se stranko kar se rešiti da.

Pogled v politično bodočnost sicer še ni jasen, vendar pa se sme smatrati kot gotovo, da državnopravni program, ki ga je SLS s toliko vehemenco razvijala in zastopala pred volitvami, ostane v njenih arhivih. Uverjeni smo, da bo poraz klerikalcev definitivno preprečil nadaljnji razvoj te za državo sicer zelo opasne politične stranke in da bo ustavotvorna skupščina za vse večne čase sklenila take temelje države, da se bo na njih mogel naš narod v kulturnem, gospodarskem in socialnem oziru popolnoma svobodno razvijati. Klerikalizem je uničeval in pokladal v grob liberalizem tako dolgo, da bodo končno vendarle le napredni ljudje dajali smernice bodočnosti jugoslovenskega naroda.

Velike tatvine na ljubljanski pošti.

V spedijskem oddelku ljubljanske glavne pošte so prišli na sled obsežnim sleparskim manipulacijam s tkzv. ameriškimi pismi.

Ze dalj časa se je opazalo, da nekateri mlajši činovniki iz tega oddelka jako potratno živijo. Oblačili so se elegantno, se obnašali kot kavalirji, hodili na ples in zabave, prirejali prijateljske večere z veselimi dekleti, kjer se je pilo šampanjca in jubiliralo. Med uradništvom ljubljanske glavne pošte se je že dalj časa šušljalo, da ni vse v redu. Med tem pa so se pričele množiti pritožbe zaradi nerednega dostavljanja ameriškane pošte; mnogi, ki so prej redno prejeli pisma od svojih sorodnikov iz Amerike, so ostali brez odgovorov na svoje dopise. Pred par meseci je vzbudila pritožba Podpornega društva v Chikagu, ki je poslalo deželni vladi večjo vsoto denarja, pa ni nikdar dobilo potrdila, precej senzacije. Ta afera sicer najbrže ni v nikaki zvezi s sedaj odkritimi manipulacijami, toda ojačila je čuječnost poštne uprave in poštni nadkomisar dr. Janžekovič je obrnil svojo posebno pozornost na spedijski oddelk.

Morda bi stvar še dolgo ostala nedognana, da ni te dni neki iz Ljubljane premeščen uradnik ogorčeno pričel obtoževati „poštne roparje“. Na podlagi njegovih izpovedi se je z vso energijo pričela preiskava. Vodita jo od strani poštnega ravnateljstva dr. Janžekovič in s strani policije nadzornik Habé. Čim so bile ugotovljene prve činjenice, je policija v ponedeljek odredila hišne preiskave in aretacije.

Sleparija je bila povsem priprosta. Nekateri uradniki spedijskega oddelka so tvorili med seboj družbo, ki je sistematično kradla pisma iz Amerike, jih odnašala na dom, odpirala in preiskavala je le v njih kaj dolarjev. Zna na je navada mnogih naših rojakov, da prilagajo dopisom po nekaj papirnatih dolarjev. To je že od nekdaj tako bilo, pa se sedaj menda še bolj goji, ker upajo pošiljatelji, da bo prejemnik zamenjal dolarje v Jugoslaviji po mnogo boljšem kurzu, nego oni pri ameriških bankah. Ameriški dolarji pa so šli namesto v skromne možničke priprostih in siromašnih naših ljudi po Dolenjskem in drugod, v elegantne listnice kavalirjev z glavne pošte. Pisma, napisana z okorno roko očeta, moža, brata v daljni Ameriki pa so obležala v kotu in zgorela v pečeh...

Ko so v ponedeljek detektivi vdrli v stanovanja glavnih osumljencev, so našli uničujoč dokazilni material: cele kupe spoliranih ameriškane pisem. Na podlagi teh preiskav ej bilo takoj aretiranih šest uradnikov. Enega so kmalu izpustili, ker se je izkazalo, da je nedolžen, pet jih je ostalo v zaporih. Njihovih imen nočemo predčasno priobčiti, ker je mogoče, da se sum proti enemu ali drugemu izkaže še za neopravičen.

Na glavni pošti se nadaljuje zaslišanje personala zlasti onih, ki so naravnost s prizadetimi uradniki hodili v vesele družbe. Tudi se skuša dognati, koliko denarja je bilo poneverjene-

ga. Izgleda, da segajo sleparije celo leto nazaj in da so vsote precej velike. Eden od aretiranih je že priznal, da si je prisvojil čez 600 dolarjev, to je preko 80.000 kron. O drugem je ugotovljeno, da ima v banki svoj poseben, precej velik denarni konto. Gre vse-kakor za mnogo stotisočev škode.

Dopisi.

Iz žužemberškega sodnega okraja nam prihajajo glasovi o poteku volitev. Držali so se dobro Šmiheleci, Zagradčani, Dvorjani in Hinjski Kranjčani. Pritisk od nasprotne strani je bil naravnost velikanski. Kljub temu so dobili klerikalci v Žužemberku na obeh voliščih samo 117 glasov več kot napredne stranke. Pri zadnjih volitvah je bilo naprednih glasov v vsem okraju le okoli 40, to pot 627. Protiklerikalnih glasov je 42 odstotkov, klerikalnih 58 odstotkov. — JDS ima v vsem 78 glasov, SKS 382, NSS 23, komunisti 15 in socialisti 129. Vehovec je volilne imenike tako sestavil, da je naših manjkalo cela vrsta. Imeniki kažejo naravnost brezvestno površnost. Toda led je prebit, delo ni bilo zastoj, klerikalci so potisnjeni v kot. Nič več ne bodo gospodarili neomejeno kot dosedaj. Borba pa gre naprej zoper korupcijo v stranki propalci in zoper razne hinavce, ki smo jih spoznali.

Politični pregled.

Sedaj je končan skrutinij in prešteti so glasovi tudi na Štajerskem in

končni izid volitev

na Slovenskem je deloma spremenjen. Klerikalci dobijo samo 14 mandatov, samostojni kmetje 9, socialni demokrati 7, komunisti 5, demokrati 3 in narodni socialisti 2 mandata. V vsej državi imajo klerikalci samo neznatno manjšino 21 poslancev, ki sploh ne pridejo v poštev, medtem ko je demokratična stranka s svojimi 96 poslanci najmočnejša. Lepo število poslancev — čez 40 — imajo tudi samostojni kmetje iz vse države in njihov parlamentarni klub bo zavzemal v ustavotvorni skupščini odlično in zelo važno mesto.

V zvezi z volitvami v ustavotvorno skupščino je

izprememba v deželni vladi za Slovenijo,

ker je dosedanji poverjenik za pravosodje dr. Gregor Žerjav, ker je izvoljen za poslanca, odstopil. Poverjeništvu za pravosodje prevzame dosedanji poverjenik za socialno skrb dr. Vladimir Ravnihar, nov poverjenik za socialno skrb pa še ni določen, ampak vzeti bo iz vrst demokratične stranke.

Ustavotvorna skupščina se sestane 14. t. m. in zagotovljena je

večina za sprejetje ustave,

kakor jo je izdelala vlada. V to svrhu se združita obe najmočnejši stranki: demokrati in radikalci, katerim se pridružijo tudi druge stranke, ki so za edinstveno državo in nasprotne stremljenju klerikalcev po razdelitvi države na več manjših držav. Sicer so se pa menda tudi klerikalci vsaj v tem oziru že spametovali, ker sicer bi dr. Korošec že odstopil kot minister prometa. Doma so pač vpili pred volitvami za avtonomijo in hujskali proti Srbom, ker so upali dobiti na ta način čim več glasov, ko so pa izprevideli, da jim ne preostane drugo kot odnehati, ali pa izstopiti iz vlade, so se lepo potuhnili in pozabili na avtonomijo in druge svoje posebne zahteve, da ne izgubijo tudi ono malo vpliva in pomena, kar jim ga je po

volitvah še ostalo. Res, strahovito so bili klerikalci tepeni pri volitvah in upati je, da bo njihova moč vedno manjša in da pride kmalu čas, ko bo Jugoslavija popolnoma očiščena od te rimsko-dunajske zalege.

V zadnjem času se je veliko pisalo o češko-nemških odnošajih

in o ostrih bojih med obema tema narodoma v češkoslovaški republiki. Ti boji so se zanašali celo na Dunaj, kjer so se Nemci hoteli maščevati zaradi protinemških demonstracij na Češkem. Ti boji so šli pa že predaleč in končno so se začeli Čehi in Nemci pogajati. Ta pogajanja — kakor se zdi — napredujejo in upati je, da bodo uspešno končana.

Iz Ženeve prihaja poročilo, da bo najbrže že v kratkem

Avstrija sprejeta v zvezo narodov, za kar se ima zahvaliti v prvi vrsti Jugoslaviji in Češkoslovaški, ki sta — kot najbolj zainteresirani sosednji državi — izjavili, da ne nasprotujeta sprejetju Avstrije v zvezo narodov.

Grki vztrajajo v svoji trmi in hočejo imeti na vsak način

Konstantina na prestolu,

navzlic temu, da se temu protivi ententa, ki je Grčiji storila toliko dobrega in napravila iz male grške države veliko in močno državo. Kralj Konstantin se vrne na Grško še pred plebiscitom, ki ima odločiti o tem, ker grška vlada izjavlja, da izid ljudskega glasovanja nikakor ni dvomljiv. Zato se Konstantin v Švici že pripravlja na potovanje in tudi grška vojna mornarica se pripravlja na odhod v italijansko pristanišče Brindisi, da sprejme tam kralja Konstantina. Za našo državo je ta preobrat na Grškem zelo važen, ker Grčiji, ki jo vlada kralj Konstantin, mi ne moremo zaupati in najboljšo sredstvo proti eventualnim skritim nakanam kralja Konstantina bi bilo: zveza med našo državo in Bolgarsko, do katere gotovo pride prej ali slej, ker je ona potrebna nam in Bolgarski. Grčija naj se pa pomeni zaradi Konstantina z entento, kakor ve in zna.

Novosti.

* **Poverjeniku Verstovšku** ustavljena plača. Poverjenik za prosveto v Sloveniji dr. Verstovšek se ni hotel pokoriti sklepom ministrskega sveta in naredbi ministra prosvete glede odpusta okrajnih šolskih nadzornikov, ki jih je samovoljno izbral iz vrst Slomškove zveze, a ni hotel izvršiti namestitve nadzornikov, ki jih je imenoval minister prosvete. Ker se dr. Verstovšek ni hotel pokoriti naredbi ministra prosvete, mu je ustavljena kontra poverjeniku plača, a istotako so ustavljene plače nadzornikom, ki jih je on sam imenoval. V slučaju, da bo Verstovšek še nasproval ministrskim naredbam, bo nastopilo ministrstvo s skrajnimi sredstvi proti njemu in napravilo red v poverjeništvu za prosveto.

* **Za centralizacijo šolstva.** Ker se v ustavnem načrtu dr. Markovića govori o podrejenju šolstva pokrajinskim avtonomijam, je Udruženje jugoslovanskega učiteljsstva podvzelo na merodajnih mestih vse potrebne korake, da se prepereči uprava šol preko pokrajinskih avtonomij in je stavilo predlog, da se vse šole po vsi državi upravljajo centralistično po enem sistemu.

* **Volilna skrinjica SLS.** Kaplan v Gorjah pri Bledu je preteklo nedeljo pri jutranji pridigi tik pred volitvijo tako je razlagal krščanski nauk neki kamožje volilci, kdor je za Kristusa in vero, ta bo spustil svojo krogličico v

tretjo skrinjico, v vseh drugih skrinjicah pa je hudič in kdor je za hudiča, bo oddal krogličico v druge skrinjice. — Kje je kancelarparagraf?

* **Kdo so Sokoli?** „Sokoli so tisti ljudje ki so Kristusa na križ pribili“, tako razlagal krščanski nauk neki katehet na ljubljanski ljudski šoli.

* **Iz vseh krajev Štajerske** nam prihajajo poročila o silni poparjenosti klerikalcev, ki so pričakovali na Štajerskem najmanj 12 mandatov. Sam Korošec je na svojih shodih pred volitvami, da bi dvignil razporejenost svojih pristašev, naglašal, da je klerikalna veličina sigurna, in le pristavljaj, da bo treba napeti vse sile da bo čim impozantnejša. Ako pomislimo, da so imeli klerikalci pri državnozborskih volitvah leta 1911 na Štajerskem brez Prekmurja in Koroške nad 32.000 glasov, pomeni sedanji izid volitev zanje katastrofo, preko katere jim nepomaga nobeno vpitje o „porazu“ centralizma in demokratske stranke, ki je ostala najjačja politična organizacija Jugoslavije.

* **Mejniki za avstrijsko-jugoslovansko** mejo so že pripravljene in spravljeni na mejo. Mejniki so trojevrstni, največji so kilometrski (140 cm visoki) in se bodo vtili na liču mesta. Manjši so oni mejniki, ki bodo postavljeni na važnejših mejnih točkah, n. pr. kjer se meja zasučje; ti mejniki so 120 cm visoki. V mesni kameni so samo 80 cm visoki, vsi pa so napravljeni v obliki piramide. Vrh vsakega mejnika je kovinasta puščica, ki kaže smer do prihodnjega kamena. Stroške plačata Jugoslavija in Avstrija, in sicer vsaka polovico.

* **Ljudsko štetje.** Kakor se nam iz Beograda poroča, je vlada izdala navodila za popis ljudstva in domače živine, ki se izvrši dne 31. decembra 1920. Obenem z ljudskim štetjem se izvrši tudi popis poslopij, a ti podatki se smatrajo za uradno tajnost in se ne smejo uporabiti za kako obremenitev prebivalstva bodisi z davkom ali kakimi drugimi dokladami.

* **Kongres invalidov.** Dne 12. t. m. se vrši v Beogradu izredna skupščina invalidskega udruženja. Na tej skupščini se bo sklepalo med drugim o pripravih za veliki kongres, na katerem se ima izvršiti ujedinjenje vseh invalidskih organizacij v naši kraljevini.

* **Četrto porotno zasedanje pri deželni sodišču v Ljubljani** se prične dne 6. decembra 1920. Doslej je razpisanih 24 razprav s 43 obtoženci. Tudi v tem zasedanju prevladujejo kazniva dejanja zoper tujo lastnino, osobito tatvina. Razpravljalo se bo: v ponedeljek dne 6. decembra zoper Josipa Vidmarja zaradi hudodelstva uboja in zoper Albina Lenardića zaradi hudodelstva tatvine; v torek dne 7. decembra zoper Henrika Čudna zaradi hudodelstva goljufije, zoper Franceta Berlana zaradi hudodelstva goljufije in zoper Franceta Čeparja zaradi hudodelstva tatvine; v četrtek dne 9. decembra zoper Ivana Bizjaka in Josipa Dimica, dalje zoper Jakoba Vojsko in slednjič zoper Ivana Tometa in dva tovariša, zaradi hudodelstva tatvine; v petek dne 10. decembra zaradi pregreškov zoper varnost Alkalaja zaradi hudodelstva goljufije in zoper Romana Reška zaradi hudodelstva ropa; v soboto dne 11. decembra zaradi pregreškov zoper varnost časti v štirih različnih zadevah; v ponedeljek dne 13. decembra 1920 zoper Ivana Pavliča zaradi hudodelstva tatvine, zoper Josipa Novaka zaradi hudodelstva ropa in zaradi hudodelstva tatvine in pa zoper Hektorja Traveglia zaradi hudodelstva tatvine; v torek dne 14. decembra zoper Pavla Ambrožiča in šest tovarišev in pa zoper Franceta Puciharja in Ivana Jemca zaradi hudodelstva tatvine; v sredo dne 15. decembra zoper Alojzija Jerančiča in Mihaela Puharja zaradi hudodelstva tatvine, zoper Antona Brenčeta zaradi hudodelstva uboja lastne matere in zaradi hudodelstva poskušene težke telesne poškodbe in pa zaradi pregreškov zoper varnost časti v dveh zadevah; v četrtek, petek in soboto dne 16., 17. in 18. decembra zaradi hudodelstev tatvine, deleznosti tatvine in goljufije zoper

Ivana Gerkiča in sedem tovarišev, ki se tožijo zaradi 17 kaznivih dejanj.

* **Iz tržaške kronike.** Zdravnik rešilne postaje je bil poklican v ulico Novali št. 48, kjer je našel Vanino Viktorijo, 51 let staro, ranjeno večkrat na hrbtu in na vratu. Vaninin sin se je pred tremi leti poročil z neko modistko, s katero je živel v srečnem zakonu, ali odkar mu je žena porodila sina, ni bilo miru v družini, ker sitna tašča ni prenašala otrokovega joka. Zaradi tega je bil večni prepir, ki mu je mlada žena napravila konec s tem, da je taščo, ko jo je ta zopet sirovo zmerjala zaradi otrokovega jokanja, napadla s kuhinjskim nožem in jo ranila na več mestih. Hudoobno taščo so odpeljali v bolnico.

* **Vremenski pregled za mesec november.** Pretekli mesec je bil v meteorološkem oziru zelo zanimiv. Opazovanja na tlakomeru kažejo, da je bil zračni pritisk malo. fffiffiffiffi ffff ffff ffff ffff ffff izvzemši 1. cel mesec visoko nad normalo. Najvišje se je dvignil 19. na nenavadno višino 750.0 mm ali za več kot 14 mm nad normalo. Zaradi tega je bilo tudi vreme cel mesec hladno, mirno in zelo suho. Šest dni v mesecu je kazal termometer stalno pod ničlo. Najvišjo temperaturo 8-5° C je prišel 18. najnižjo 4° pod ničlo pa 26. november. Zrak je bil večinoma zelo miren, prevladovali so lahki severni in severovzhodni vetrovi. Kljub ugodnemu stanju barometra je prejela Ljubljana le malo solne svetlobe in toplote, tako da je bil mesec november klimatično zelo neugoden. Devetkrat nam je zagrinjala solnce gosta megla, 19 dni je pa ležala nad Ljubljano neproderna nizka oblačna plast; uživali smo torej samo dva dneva lepo solčno vreme. Glede padavin je bil november nenavadno suh. Padlo je vsega skupaj dežja in snega samo 19 mm, dočim iznašajo normalne padavine 117 mm. Po deželi se je pojavila občutna suša in so ponekod usahnili celo trajni studenci. Verjetno je, da bo december to izgubo vsaj deloma nadomestil. Deževalo je dvakrat, istotako snežilo, ne da bi sneg obležal. 28. zjutraj je pokrivala zemljo, strehe in drevesa tanka ledena skorja. Ta redka vremenska prikazen, takozvana poledica, lahko napravi posebno v gozdovih veliko škodo. Ker so pa na stopili južni topli vetrovi, je izginila ledena skorja že v dopoldanskih urah.

* **V Celju** je vzelo mizarsko delavnico Drnovšek v Gledališki ulici v najem neko hrvatsko društvo za izdelovanje klavirjev.

* **Roparski napad.** Kakor smo že poročali, je bil mehanik Plahuta v Gaberjih pri Celju pretečeno soboto ponoči v svojem stanovanju napaden in smrtnonevarno ranjen. Plahuti se je v bolnici obrnilo na bolje in je izjavil, da ga je napadel neznan zločinec v vojaški obleki.

* **Razstava vojnih slik.** Vojni slikar vrhovne komande in publicist, Risto Marjanović, priredi v Sarajevu razstavo vojnih slik, ki živo predstavljajo napore srbske vojske v vojni dobi in znani grozni prehod preko Albanije. Marjanović priredi razstavo svojih slik tudi v drugih mestih Jugoslavije.

* **Jugoslovanska Matica.** V Zagrebu se osnuje v kratkem glavna podružnica Jugoslovanske Maticice. Deželna vlada je pravila odobrila. Z organizacijo se je že pričelo.

* **Svojo nevesto je ustrelil** inženir Pitamic na Muti. Oba zaročenca sta se odpravljala na pot v Ljubljano in v momentu, ko je stopila nevesta gdčna. Vazac v sobo zaročenčeve, se je sprožil v inženirjevih rokah samokres in zadela nevesto naravnost v sence, tako, da je bila takoj mrtva. Inženir Pitamic izjavlja, da se je samokres sprožil čisto slučajno.

* **Lekarniška koncesija.** Zdravstveni odsek je podelil mag. pharm. Francu Minariku koncesijo za ustanovitev in obratovanje nove javne lekarne na Bledu.

* **Slovensko narodno gledališče v Mariboru.** V proslavo narodnega praznika je uprizorilo prvič mariborsko gledališče Ivan Lahovo dramo „Noč na hmeljniku“, ki je sijajno uspela. Občinstvo je avtorja viharno pozdravljalo in ga večkrat poklicalo na oder. Izročeno mu je bil tudi lavorjev venec. — V to-

rek zvečer so bile vprizorjene Parmove „Caričine amaconke“ ki jih je dirigiral skladatelj sam. Predstava je uspela jako dobro in je bil avtor ponovno poklican na oder.

— **Žepni koledarček za leto 1921.** Kakor lansko leto je izšel ta koledarček v isti zelo prikupljivi in prirceni, mali, žepni obliki in okusni vezavi tudi za leto 1921. — Prodajna cena znaša v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in drugod do novega leta K 12. Po novem letu se priščeje doklada. Trgovci, ki želijo popusta, naj se obrnejo na založništvo.

Gospodarstvo.

— **Nakup plemenskih ovc.** Osrednja vlada je dovolila izvoz 2000 ovac jezersko-solčavske pasme proti garanciji uvoza plemenske goveje živine v enaki vrednosti. Ovčerejci se s tem opozarjajo, da nakupuje (oziroma nadaljuje nakup) prihodnje dni posebna komisija te ovce, in sicer zdravo plemensko blago v starosti do tretjega leta, ovce tudi z jagnjetom; ena tretjina naj bodo mrkači. Cena se bo sukala okoli 12 kron za 1 kg žive teže, za izvrstno blago tudi nekaj višje. Za enkrat se namerava izvesti nakup v Jezerski in Kokrski dolini od 9. do 11. decembra in v Gornji Savinjski dolini v tednu od 13. do 18. decembra t. l. Nakup se bo vršil le v takih krajih, kjer se lahko računa na 100 komadov. Zeli se nakupovati od rejcev, ne od prekupcev. Prijave in informacije pri poverjeništvu za kmetijstvo.

— **Prometne zveze s Primorjem.** Danes se je vršila na direkciji državnih železnic v Zagrebu železniška konferenca, na kateri se je razpravljalo o prometnih zvezah s Primorjem. Konferenca so se udeležili tudi predstavniki trgovsko-obrtniških zbornic in pomorske oblasti.

— **Nove železniške proge.** V današnjem Jugoslovanskem Lloydju objavlja iz. Plavič članek o nujni potrebi direktne železniške zveze Slovenije z morjem, ki je prišla radi rapalske pogodbe v silno neprijeten položaj. Zlasti priporoča gradnjo železnice Komevdje-Delnice, ki bi omogočila Ljubljani direktno zvezo z morjem in pa gradnjo nekaterih drugih prog, ki bi bile spojene z liško železnico.

— **Novo najdišče premoga.** V selu Bukinju pri Tuzli se je odkrilo novo, zelo bogato polje premoga. Premogove plasti so globoke in kvaliteta odlična. Sedaj v početku se nakoplje dnevno po 30 vagonov premoga, po mnenju strokovnjakov pa bo premogovnik dajal pozneje, ko se delo uredi, po 200 vagonov dnevno.

— **Promet z Nemčijo.** Od 26. novembra se promet z Nemčijo vrši zopet preko Beljaka. Sprejemajo se potniki in blago.

— **50 % zvišanje tarifov na državnih avstrijskih železnicah.** Avstrijska vlada je z veljavnostjo od 15. decembra naprej zvišala blagovni železniški tarif za 50 procentov.

— **Trgovska pogajanja z Italijo.** Privredni komitet ministrstva se bavi sedaj z načrti za obnovo trgovinskih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo. Napravil se bo poseben pravilnik, v katerem bodo vse potrebne instrukcije za naše delegate. Kakor se govori, bo imenovan za vodjo naše delegacije dr. Mihajlo Popović, finančni minister v p.

— **Italijanska-jugoslovanska trgovska zbornica.** V Rimu so imeli zastopniki največjih trgovskih in industrijskih družb posvetovanje, na katerem so sklenili ustanoviti italijansko-jugoslovansko trgovsko komoro.

— **Rusija — plen tujih kapitalistov.** Sovjetska vlada je razglasila naredbo, po kateri dobe tuji kapitalisti polno moč, da izkoriščajo ruske prirodne zaklade in ki jim dovoljuje, da del teh zakladov izvažajo v tujino. Amerikanski kapitalisti so že dobili v najem za sto let celo vzhodno Sibirijo. Čim dalje bolj jasno, da ruski sovjetski sistem pomeni gospodarsko smrt za ruski narod — na korist tujcem.

— **Podkovstvo.** Pouk kovačem in konjerejem: setavil živinozdravnik Lovro Tepina, vodja državne podkovske šole v Ljubljani. Prvi del knjige opi-

suje na kratko živalsko telo, kopito pa zelo obširno, razlaga hojo in stojo ter daje nasvete, kako ravnajmo s konjem, ko ga podkujemo. V drugem delu pisatelj našteva in opisuje različne podkve in njih lastnosti, podkovne žeblice in kovalno orodje; uči, kako presojava moč konja, predno ga podkujemo, kako snemajmo podkve, porezujemo kopito, kako podkve izbiramo, umerjamo, pripravljamo in pribijamo; nadalje, kako podkujemo spremenjena kopita in konje, ki napačno hodijo in sučejo noge; negovanje žrebečjih in nepodkovkopit ter podkovanje spačenih kopit. Tretji del obravnava kopitne bolezni, preiskavo šepastih konj, zakovanje in razne poškodbe. Besedilo dopolnjujejo 104 zelo dobro uspele slike. Kako zelo nujno smo te knjige potrebovali, sledi že iz tega, da je izšla v tem za knjigotržstvo tako kritičnem času. Izvrstno bo služila kot učni pripomoček na civilnih in vojaških podkovskih tečajih. Kovač, ki izvršuje podkovsko obrt, bo z njeno pomočjo svoje znanje osvežil in spopolnil. Konjerejec pa bo hvaležen za navodila, kako naj neguje zdravo in bolno kopito itd. Pisu te knjige, kateri že več nego deset let deluje na podkovski šoli, izrekamo svoje priznanje, knjigo pa kovačem in konjerecem najtopleje priporočamo. Cena 45 K.

Petrolejski rezervoarji v Celju. Veliki betonski rezervoarji trgovske zadruge „Sloga“ v Celju bodo v kratkem gotovi. Prvi rezervoar je že dovršen in je namenjen za shrambo petroleja in surovega olja. V kratkem bo dovršen tudi drugi. Naprave bodo za trgovce velikega pomena.

Izvoz in uvoz selitvenega blaga. Glede izvoza in uvoza selitvenega blaga predvideva carinski zakon glasom informacij črpanih pri glavni carinarni v Ljubljani naslednje predpogoje: Za izvoz selitvenega blaga je pred vsem potreben dokaz o resnični selitvi. V to svrhu naj stranka sestavi natančen seznam glede kakovosti in količine svojega selitvenega blaga. Ta seznam mora vidirati, oziroma potrditi na deželi županstvo, oziroma okrajno glavarstvo eventualno državni urad ali državno podjetje, pri katerem je stranka bila zaposlena, s pripombo, da gre v resnici za selitveno blago. V mestu Ljubljana potrdi seznam mestni magistrat, a na tej podlagi izstavi izvozno blago. V obeh primerih pa potrjuje in industrijo, oddelek v Ljubljani, s potrdilom; da se stranka res izseli in da je njeno blago smatrati za selitveno blago. V obeh primerih po potrjuje tukajšnja ekspozitura za plačanje v inostranstvu, sedaj v likvidaciji, da je to selitveno blago oproščeno osiguranja valute. Na podlagi tako potrjenega seznama odpravi carinarna selitveno blago carine prosto. Pri uvozu takega blaga presoja carinarna, da se izpolnjeni predpogoji, ki eventualno opravičujejo carine prosti uvoz. Da ima stranka vse selitvene dokumente inozemskih oblasti v redu, še ne zadoštuje, da se to blago odpravi brez vsakega plačanja carine; poglavito je, da ima tudi dokument naših oblasti, iz katerega mora biti razvidno, da se ona stalno naseli na našem ozemlju. Take oblasti so pred vsem policijske oblasti, potem državni uradi in pa okrajna gla-

varstva. Le ako stranka doprinese tak dokument, je selitveno blago uvozne carine prosto, v protivnem primeru pa je podvrženo carini.

Novi davki v Švici. „Frankfurter Zeitung“ poroča: Švicarska zvezna skupščina je izdala pred enim mesecem zvezni sklep o novih izvanrednih vojnih davkih v kritje mobilizacijskih stroškov. Novi vojni davki se bodo pobirali v štirih periodah. Fizične osebe plačajo pridobinski davek in davek na premoženje. Sistem splošnega dohodninskega davka ni našel milosti. Premoženja do 10.000 Frs. so davka prosta. Iz mednarodno-pravnega stališča je zanimivo: Inozemci so podvrženi vojnemu davku: 1.) ako prebivajo v Švici in so pridobitno delavni, 2.) ako se združujejo v Švici brez pridobitne delavnosti dalj kakor 6 mesecev, 3.) ako imajo v Švici zemljišča, 4.) ako so soudeleženi pri švicarskih podjetjih. Bivanje v Švici v učne ali zdravstvene svrhe ne ustvarja davčne dolžnosti. Ako se obratovanje razteza samo na inozemstvo, je obdavčena ena tretjina investiranega kapitala in čistega dobička, ako podjetnik biva v Švici. Davku so podvržene tudi inozemske juristične osebe, ki imajo v Švici podjetja ali druga premoženja.

Razno.

Tihotapljenje na vse strani. V Beogradu so prišli na sled precej originalnemu načinu tihotapljenja. Tihotapska družba židovskih beguncev iz Rusije vršila je tihotapstvo na ta način, da si je na Dunaju od naše oblasti izposlovala tranzitni vizum za Carigrad. Ko pa je v Beogradu prodala vtihotapljeno luksuzno blago, zlasti kožuho vino, se je zglasila na policiji ter izjavila, da vsled bolezni ne more potovati dalje, marveč se mora vrniti na Dunaj. Policiji se je stvar zdela sumljiva in prišla je na sled tihotapstvu. Tihotapci so imeli blaga še za 30.000 dinarjev, ki je bilo seveda zaplenjeno, družba pa aretirana. — V Djevdjeliji so poizkušali spraviti čez mejo 2850 ovac. Obmejna straža je tihotapstvo preprečila. Razvilo se je živahno streljanje, ki je trajalo cele tri ure. Bilo je mnogo mrtvih in ranjenih.

Velika povodenj v Franciji. Dočim pri nas že dolgo ni bilo izdatnega dežja, deževalo je zadnji čas v južni Franciji tako obilno, da so vse reke poplavlile okolico in napravile ogromno škodo. Tudi železnice so v mnogih krajih tako poškodovane, da se je moral v celi jugozapadni Franciji ustaviti promet.

Hohenzollernsko premoženje se izroči državi. Iz Berlina se brzojavlja: Socijalno-demokratski parlamentarni krogi zahtevajo, da se premoženje Hohenzollerncev brez kake odškodnine izroči pruski državi. Socijalno-demokratska stranka bo predložila resolucijo, s katero se vlada pozivlja, da predloži parlamentu zakonski načrt glede izročitve premoženja.

Tunel med Anglijo in Francijo. Internacionalna konferenca se je izjavila za to da se takoj prične z gradnjo tunela pod kanalom La Manche.

Ciklon v Adriji. Kakor se s Krfa brzojavlja, je divjal pretečni četrtak v južni Adriji silen ciklon. Večje število

jadernic se je potopilo. Škoda je ogromna. Tudi število človeških žrtev je veliko.

Prebivalstvo češkoslovaške republike znaša po najnovejših podatkih 13.594.973 duš. Od teh priznava češki kot svoj materni jezik 8.037.078; Nemcev je 3.747.540, Madžarov 1.071.328, Rusinov 432.760, Poljakov 166.802 in ostalih narodnosti 42.421. Po teh podatkih je torej v češkoslovaški republiki 59,12 % Čehoslovakov, 27,57 % Nemcev, 7,88 % Madžarov, 3,18 % Rusinov, 1,23 % Poljakov. Po veri je 11.595.903 katolikov, 928.636 protestantov, 591.842, grkokat. 361.659, židov in 36.933 ostalih veroizpovedi.

Nova iznajdba. Inženjer neke londonske družbe, J. Creed, je izumil stroj, s pomočjo katerega se brzojavne vesti, ki se zarišejo na traku papirja po Morsejevem alfabetu, z brezžičnim brzojavom prenesejo na drugi stroj, ki te črke sprejema in jih avtomatično prepisuje z latinskimi tiskanimi črkami. Glavna ovira tega izuma je bila, da se ojačajo slabi električni valovi na sprejemnem aparatu. Dosedanji poizkusi so pokazali, da stroj lahko sprejme v eni minuti do 100 besedi iz različne daljave.

Irška nasilna propaganda na Angleškem. Prvič, odkar so bili pred 25 leti izvršeni atentati na angleških tleh, je Irška zopet prenesla boj na angleško ozemlje. V noči od večeraj na danes so

bili izvršeni od vlade že napovedani požigi proti liverpolskim dokom. O polnoči je izbruhnil požar naenkrat na enajstih krajih, in sicer večinoma v skladiščih lesa. Ognjegascem se je sicer posrečilo ogenj zadušiti, vendar pa znaša škoda preko 400 tisoč funtov. Domneva se, da je bilo udeleženih pri požigih 15 oseb.

Amerika za VIII. olimpijado. Amerikanci so zbrali za VIII. olimpijado eno milijardo dolarjev ali 130 milijard kron. Ta denar nameravajo uporabiti za konstrukcijo novega stadija v Los Angeles in za brezplačni prevoz vseh tekmovalcev iz Evrope v Ameriko. Nabiranje se še nadaljuje.

Nagrade za rodbine z mnogimi otroci. Pod predsedstvom Poincare se je vršila nedavno seja francoske akademije na kateri se je za rodbine z mnogimi otroci določilo 90 nagrad po 25.000 frankov.

Masarykov narodni fond je dosegel vsoto 40 milijonov češkoslovaških kron. Fond zasleduje praktično stran, namreč nacionalno in socialno-kulturno, ter bo ustanavljal dijaške kolegije in slovanske zavode. Praška občina je poklonila fondu stavbišče za gradnjo Masarykovega dijaškega doma.

Zadnji Zeppelin. Kakor poročajo iz Berlina, se bo te dni izročil Italiji še zadnji Zeppelin, kakor je to določeno v mirovni pogodbi.

Najnovejša poročila.

Pred gospodarskim pogajanjem z Italijo.

Beograd, 2. decembra. (Izvirno). Minister Kukovec in poslanec dr. Žerjav sta danes konferirala z min. predsednikom Vesničem o predstojecih gospodarskih pogajanjih z Italijo. Opozorila sta ga na važne posebne ekonomske interese slovenske pokrajine in pa na begunsko vprašanje. Vračajočim beguncem treba pogodbeno zasužurati naselitev v domačem kraju ter odškodnino. Min. predsednik Vesnič bo že jutri sklical sestanek zastopnikov v poštev prihajajočih ministrstev, da se takoj prične vse pripravne za gospodarska pogajanja z Italijo.

Sprememba v deželni vladi.

Beograd, 2. decembra. (Izvir.) Poverjenik dr. Žerjav je z ozirom na svojo izvolitev za poslanca izročil danes ministru pravde Trif-

koviću svojo ostavko. Za poverjenika pravosodja bo najbrž imenovan dosedanji poverjenik za socialno skrbstvo dr. Ravnihar. Sprememba v deželni vladi pride v razgovor na jutrišnji seji ministrskega sveta.

Politične kombinacije.

Beograd, 2. decembra. (Izvirno). Ministrski predsednik dr. Vesnič je danes konferiral s Pasičem, Davidovičem in dr. Korošcem.

Beograd, 2. decembra. (Izv.) V političnih krogih se zatrjuje, da bo regent poveril sestavo nove vlade najmočnejši stranki. To so, kakor kažejo številke, po vsej priliki demokrati. Izgleda, da so že ustvarjeni pogoji za koalicio med demokrati, kmetskimi skupinami, radikali in muslimani na temelju vladnega ustavnega načrta.

Zagreb, 2. decembra. Obzor ve povedati, da bo Parlamentarna zajednica ostala kompaktna in pritegnila še Radičevce, tako da bo mogla prevzeti vlado.

Dober dan! in nikakih bolečin ne boste imeli, če uporabljate Fellerjev Elsa-fluid in Elsa-kroglice, 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici Elsa-fluida 42.— K. 6 škatlic Elsa-kroglice 18.— K. Ideal vseh sredstev za negovanje lepote so: Fellerjeva obrazna pomada močnejše vrste 15.— K. Fellerjevo pravo medicinalno lilijino mlečno milo z znamko „Elsa“ 19.— Fellerjeva Tannokina-pomada za rast las, veliki

lonček 15.— K. — Tudi vsi drugi Elsa-izdelki tvrdke Eugen V. Feller, v Donji Stubici, Elsa-trg št. 360 na Hrvaškem so vseskoz zanesljivi in priporočljivi.

Na prodaj je pes

volčje pasme, 15 mesecev star, dober čuvaj. Cena po dogovoru. Izve se pri Josipu Rozmanu v Nemškem Rovtu št. 3, Bohinjska Bistrica, Gorenjsko.

Delniška glavniica
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezervei okrog
K 10.000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in tiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakasnice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Borici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavniica
in rezerve okrog
K 50.000.000.—
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev.
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzojavni naslov: „Banka“.